

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE OKRAJA PTUJ

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: »DOM OP«, PTUJ, Prešernova ulica, soba 19. CER. RACUN: NARODNA BANKA PTUJ 648-90603-3 TELEFON: 145 in 168 — POSTNI PREDAL: PTUJ

Leto II. — Štev. 38

Izhaja tedensko

Ptuj, 23. decembra 1949

Mesečna naročnina din 14.—

Cena din 3.—

Dan Jugoslovanske Armade je ljudstvo v Ptujju svečano praznovalo

Za praznovanje »Dneva Jugoslovanske Armade« se je zbralo prebivalstvo iz Ptujja in okolice skupno s predstavniki ljudske oblasti, pripadniki JA, KPS in množičnih organizacij 21. decembra t. l. zvečer na akademiji v Titovem domu.

V lepo okrašenih dvorani je bil izveden program akademije. Program je zajemal več kulturno umetniških točk. Oficirji in borci JA so se v spominu vrnil na leta NOB, ko so se okrog KPJ zbirali borbeni stnovi jugoslovanskih narodov z namenom, da rešijo naše delovno ljudstvo fašističnega nasilja, da obvarujejo ljudsko premoženje sovražnikovega uničevanja in da zavzamejo gospodarske položaje, ki so jih prej zavzemali narodni izdajalci, spekulanti in sovražniki naših narodov.

Referat o razvoju Jugoslovanske Armade je imel politikomesar ptujskega garnizona JA kapetan tov. Pešič Boršav. V referatu je med drugim dejal:

»Proces razvoja naše Armade in narodno osvobodilne borbe je bil zelo težak in zgodovinska vojni ne pozna takšnega razvoja, kakršnega je imela naša Armada. Pot neprestane krvave borbe je bila istočasno pot ustvarjanja naše Armade. Vse to lahko podkrepimo z dokazi našim kritikom, ker smo živi očividci in priče vsega tega. Naša Armada se je ustvarjala iz golorokih partizanskih edinic, brez tovarn in skladišč, brez svobodnega ozemlja. Ni bila ustvarjena z dekretom, kakor so bile ustanovljene ostale armade, obratno, ona je sama ustvarjala ljudsko oblast. Naša Armada je bila prisiljena imeti orientacijo proti sovražnikovi vojski in njenim skladiščem. Vzgojena po Titovih navodilih, da je treba orožje, municijo in ostalo opremo iztrgati sovražniku, se je ustvarjala naša Armada brez šolanjih kadrov, ker je le mali del bivših oficirjev vstopil v NOV, večji del pa se je vdinjal okupatorju. V teku vojne se ni samo povečevala tehnična oprema naše Armade. Naši borci so se zavedali, da je tehnika mrtva brez živih ljudi, ki znajo z njo upravljati. Naši borci in voditelji so skozi borbo spoznavali svoje, s krvjo od sovražnika priborjeno orožje in si pridobivali sodobne vojne izkušnje. Na ta način, in ne na način, kakor hočejo neki kritiki dokazati, je zrasla naša Armada iz navadnih borcev partizanskih edinic. Na ta način so vzgojeni naši artiljerji, tankisti, letalci, mornarji, inženjerji in drugi. Skratka, naša Armada se je pod sigurnim in modrim vodstvom tov. Tita razvijala in rasla skozi surovo štiriletno vojno v moderno oboroženo armado, ki se zna bojevati in točiti sovražnika. Iz golorokih partizanskih enot, brez tovarn orožja in municije, brez skladišč in raznih vojnih rezerv in živčevja, brez kakršne koli pomoči od koderkoli je bila ustvarjena velika Armada, pa ne v mirnem času, temveč v obdobju najstrašnejše in najbolj krvave borbe, kar so jih kdajkoli bili narodi Jugoslavije. Ustvarjena je bila v 7 sovražnikovih ofenzivah in končnih fazah osvoboditve naše dežele.

Vsa zgodovina naših narodov je izpolnjena z veličastnimi borbami in zmagami, ki so jih ob neenakih pogojih izvajali proti tujim zavojevalcem. Vsa zgodovina kaže vso veličino in ljubezen, ki so jo naši narodi gojili do svoje rodne zemlje, v obrambi svoje nacionalne neodvisnosti in svobode.

Tudi v tej vojni so naši narodi pokazali iste lastnosti v bitkah na Kozari, v Salski, ob Neretvi in drugod, v zgodovinskih pohodih čez Treskavico, Zelengoro in Igman, skozi vse sovražnikove ofenzive. V vseh teh bojih je naša Armada pokazala vso veličino svojega heroizma, samozavesti, vso svojo globoko vero v neizmerno silo naših narodov za dosego zmage naše pravične stvari.

Vsa ta dejstva govore o dokazani neizmerni moči naših narodov v borbi za osvoboditev. Naši narodi so morali ustvariti in so ustvarili močno Armado, ki nadaljuje najslavnije strani naše zgodovine. Vsak borec in oficir se je zavedal, da je sli družbe narodov s slavno preteklostjo in da mora ostati zvest svojim narodom in svoji domovini ter da mora biti pisec najslavnijših strani naše zgodovine. To je bila in je tudi ostala osnovna podlaga moralno politične enotnosti ne samo Armade, temveč vseh naših narodov.

Med referatom so vzklikali udeleženci akademije JA, CK KPJ in vrhovnemu komandantu JA tov. Titu.

veznikom predvojaške vzgoje v navzočnosti predstavnikov JA, KPS in množičnih organizacij razdeljena odlikovanja, nagrade in pohvale.

Odlikovani rezervni oficirji, invalidi in borci ter nagrajeni in pohvaljeni instruktorji ter obvezniki predvojaške vzgoje so se zavedali, da so sprejeli od osvobodjenega ljudstva in njegovega vodstva vojaška odlikovanja, nagrade in po-

hvale v znak priznanja za dosežene uspehe tekom NOB in tekom povojnega usposabljanja za čuvanje svobodnega jugoslovanskega ozemlja in graditve nove družbene ureditve.

Razdeljena so bila stedeča odlikovanja, nagrade in priznanja:

a) Pripadnikom jugoslovanske Armade:

Red zaslug za narod III. stopnje:

Dogša Jakoba Branko, Grabe 22, Obrež, zastavnik; Medik Matije Franc, Frankovi 20, Ormož, poročnik; Rosenfeld Alojza Alojz, Spuhlja 37, zastavnik; Kajuh Valentin Srečko, Ptuj, Rajčeva 1, podporočnik; Lovrec Alojza Anton, Ptuj, Prešernova 36 (sedaj Slovenj Gradec), zastavnik; Stumberger Franca Ladislav, Cirkulane, zastavnik; Lampret Stefana Franc, Stoperce 52, zastavnik; Demšar Anton, Ptuj, Masarykova 1, zastavnik; Sakelšek Antona Franc, Sitež, vojni obveznik; Celik Ivana Ivan, Ptuj—Orešje, voji. obveznik; Bubulj Stefana Mara, Ptuj, Vseh svetnikov 5, voji. obveznik.

Red bratstva in edinstva II. stopnje:

Sitrer Franc, Majšperk (Tovarna strojil), poročnik.
Medalja za hrabrost: Horvat Antona Franc, Nadole št. 43, invalid; Pulko Franca Franc, Ptuj, Ljutomerska cesta št. 27, invalid; Ambrož Martina Janez, Muretinci 30, vojni obveznik; Korpar Franca Stane, Mezgovci 32, invalid; Berglez Jurija Stanko, Gerečja vas 54; Saller Franca Jožef, Podlehnik 107, invalid; Pavkovič Antona Jožef, Ptuj, Aškerčeva 7, voji. obveznik; Zavrtnik Jožefa Zdravko, Apače 62, voji. obveznik; Pešek Marije Franc, Zlatoličje 29, voji. obveznik; Marček Antona Anton, Obrež 20, ml. vodnik; Purg Ivana Anton, Ptuj, Nova vas 2, ml. vodnik; Čeh Martina Stefan, Gorenjski vrh 38, voji. obveznik; Lampret Mihaela Jožef, Preša 13, Majšperk, voji. obveznik; Petek Franca Jožef, Zlatoličje, vodnik; Vindiš Mihaela Feliks, Kungota 36, Slovenja vas, voji. obveznik; Gorup Jožefa Milan, Sp. Breg 36, Ptuj, voji. obveznik; Gatej Franca Alojzija, Skorba 21, Slovenja vas, voji. obveznik; Celik Ivan, Ptuj, Orešje, voji. obveznik; Kranjc Antona Viktor, Ptuj, Sp. Breg, voji. obveznik; Klasinc Stefana Franc, Zlatoličje 60, Starše, vodnik; Rakuš Mihaela dr. Franc, Ptuj, Ljutomerska 22, rez. poročnik; Bubulj Stefana Mara, Ptuj, Vseh svetnikov 5, voji. obveznik; Arko Jožefa Franc, Ptuj, Rogozniška 4, zastavnik; Belca Filina Anton, Sestrže 51, voji. obveznik; Horvat Leopolda Jožef, Svetinci 20, Desternik, st. vodnik; Vogrinc Matevža Blaž, Zakl 19, Nova Cerkev, voji. obveznik; Černešek Urbana Maks, Kočice 57, invalid; Markežič Josipa Marjan, Ptuj—Stuki 21, voji. obveznik; Belšak Antona Ivan, Gradšča 48, voji. obveznik; Gojčič Ivana Avgust, Draženci 25, Ptuj, st. vodnik; Dogša Jakoba Branko, Grabe 22, Ormož, zastavnik.

veznik; Pešek Marije Franc, Zlatoličje 29, Starše, voji. obveznik; Kostanjevec Alojza Zvonko, Ptuj, Krempljeva 8, voji. obveznik; Berglez Jurija Stanko, Gerečja vas 54, voji. obveznik; Bedekovič Ludvika Mirko, Središče 171, voji. obveznik; Ambrož Martina Janez, Muretinci 30, voji. obveznik; Podgoršek Gregorija Janez, Ložina 2, ml. vodnik; Majcen Andreja Franc, Bratislavci 34, Potenšak, ml. vod-

nik; Fric Franca Franc, Moškajnci 16, ml. vodnik; Petek Franca Jožef, Zlatoličje, vodnik; Kac Franca Franc, Sp. Hajdina 13, st. vodnik.
Medalja za hrabrost: Horvat Antona Franc, Nadole št. 43, invalid; Pulko Franca Franc, Ptuj, Ljutomerska cesta št. 27, invalid; Ambrož Martina Janez, Muretinci 30, vojni obveznik; Korpar Franca Stane, Mezgovci 32, invalid; Berglez Jurija Stanko, Gerečja vas 54; Saller Franca Jožef, Podlehnik 107, invalid; Pavkovič Antona Jožef, Ptuj, Aškerčeva 7, voji. obveznik; Zavrtnik Jožefa Zdravko, Apače 62, voji. obveznik; Pešek Marije Franc, Zlatoličje 29, voji. obveznik; Marček Antona Anton, Obrež 20, ml. vodnik; Purg Ivana Anton, Ptuj, Nova vas 2, ml. vodnik; Čeh Martina Stefan, Gorenjski vrh 38, voji. obveznik; Lampret Mihaela Jožef, Preša 13, Majšperk, voji. obveznik; Petek Franca Jožef, Zlatoličje, vodnik; Vindiš Mihaela Feliks, Kungota 36, Slovenja vas, voji. obveznik; Gorup Jožefa Milan, Sp. Breg 36, Ptuj, voji. obveznik; Gatej Franca Alojzija, Skorba 21, Slovenja vas, voji. obveznik; Celik Ivan, Ptuj, Orešje, voji. obveznik; Kranjc Antona Viktor, Ptuj, Sp. Breg, voji. obveznik; Klasinc Stefana Franc, Zlatoličje 60, Starše, vodnik; Rakuš Mihaela dr. Franc, Ptuj, Ljutomerska 22, rez. poročnik; Bubulj Stefana Mara, Ptuj, Vseh svetnikov 5, voji. obveznik; Arko Jožefa Franc, Ptuj, Rogozniška 4, zastavnik; Belca Filina Anton, Sestrže 51, voji. obveznik; Horvat Leopolda Jožef, Svetinci 20, Desternik, st. vodnik; Vogrinc Matevža Blaž, Zakl 19, Nova Cerkev, voji. obveznik; Černešek Urbana Maks, Kočice 57, invalid; Markežič Josipa Marjan, Ptuj—Stuki 21, voji. obveznik; Belšak Antona Ivan, Gradšča 48, voji. obveznik; Gojčič Ivana Avgust, Draženci 25, Ptuj, st. vodnik; Dogša Jakoba Branko, Grabe 22, Ormož, zastavnik.

vojni obveznik; Korpar Franca Stane, Mezgovci 32, invalid; Berglez Jurija Stanko, Gerečja vas 54; Saller Franca Jožef, Podlehnik 107, invalid; Pavkovič Antona Jožef, Ptuj, Aškerčeva 7, voji. obveznik; Zavrtnik Jožefa Zdravko, Apače 62, voji. obveznik; Pešek Marije Franc, Zlatoličje 29, voji. obveznik; Marček Antona Anton, Obrež 20, ml. vodnik; Purg Ivana Anton, Ptuj, Nova vas 2, ml. vodnik; Čeh Martina Stefan, Gorenjski vrh 38, voji. obveznik; Lampret Mihaela Jožef, Preša 13, Majšperk, voji. obveznik; Petek Franca Jožef, Zlatoličje, vodnik; Vindiš Mihaela Feliks, Kungota 36, Slovenja vas, voji. obveznik; Gorup Jožefa Milan, Sp. Breg 36, Ptuj, voji. obveznik; Gatej Franca Alojzija, Skorba 21, Slovenja vas, voji. obveznik; Celik Ivan, Ptuj, Orešje, voji. obveznik; Kranjc Antona Viktor, Ptuj, Sp. Breg, voji. obveznik; Klasinc Stefana Franc, Zlatoličje 60, Starše, vodnik; Rakuš Mihaela dr. Franc, Ptuj, Ljutomerska 22, rez. poročnik; Bubulj Stefana Mara, Ptuj, Vseh svetnikov 5, voji. obveznik; Arko Jožefa Franc, Ptuj, Rogozniška 4, zastavnik; Belca Filina Anton, Sestrže 51, voji. obveznik; Horvat Leopolda Jožef, Svetinci 20, Desternik, st. vodnik; Vogrinc Matevža Blaž, Zakl 19, Nova Cerkev, voji. obveznik; Černešek Urbana Maks, Kočice 57, invalid; Markežič Josipa Marjan, Ptuj—Stuki 21, voji. obveznik; Belšak Antona Ivan, Gradšča 48, voji. obveznik; Gojčič Ivana Avgust, Draženci 25, Ptuj, st. vodnik; Dogša Jakoba Branko, Grabe 22, Ormož, zastavnik.

b) Instruktorji in obvezniki predvojaške vzgoje:

CENTER SELA
Znak predvojaške vzgoje: Bela Vincenc, Zajc Viktor, Murko Jožef.

CENTER SREDIŠČE
Znak predvojaške vzgoje: Haložan Mirko.

CENTER ŽETALE
Znak predvojaške vzgoje: Letonja Alojz.

CENTER CIRKULANE
Znak predvojaške vzgoje: Beziak Anton, Milošič Alojz.

CENTER ORMOŽ
Znak predvojaške vzgoje: Fekonja Ivan, Kovačič Bojan, Vaupotič Jakob.

CENTER VID
Znak predvojaške vzgoje: Simenok Hinko, Gabrovec Ivan, Arnuš Anton.

CENTER PODLEHNIK
Znak predvojaške vzgoje: Žuran Branko, Vreš Franc, Sakelšek Franc, Herbec Albert, Koren Franc.

CENTER STARŠE
Znak predvojaške vzgoje: Kozel Karl.

CENTER GRAJENA
Znak predvojaške vzgoje: Sušnik Franc.

CENTER MAJŠPERK
Znak predvojaške vzgoje: Kolar Jože, Kokol Miha, Pernač Franc, Furman Viktor, Matjažič Vlado, Korošec Maks.

CENTER GORIŠNICA
Znak predvojaške vzgoje: Muršič Ciril, Kelenc Jože.

CENTER TRNOVSKA VAS
Znak predvojaške vzgoje: Toš Boris, Beziak Franc, Kramberger Rudolf.

CENTER DESTERNIK
Znak predvojaške vzgoje: Berlak Konrad, Vaupotič Franc, Brumen Janez, Zelenko Franc, Kramberger Stefan, Flajšman Alojz, Arnuš Franc, Irgl Franc, Visočnik Konrad, Irgl Jože, Kolarič Jože, Zajko Franc, Irgl Janez, Toplak Alojz, Benko Martin, Novak Franc, Korošec Anton.

CENTER LESKOVEC
Znak predvojaške vzgoje: Bračič Jože, Petrovič Jakob, Vidovič Janez.

CENTER STOPERCE
Znak predvojaške vzgoje: Lampret Stanko.

CENTER TOVARNA ALUMINIJA STRNIŠČE
Znak predvojaške vzgoje: Muršič Janez, Plajnshek Ivan.

Pohvala:
Svenšek Avgust, Murko Jožef, Majhen Franc, Svenšek Maks, Murko Konrad, Orešek Jožef, Rozman Franc, Verdenik Ivan, Kojc Ivan, Marinič Franc, Bela Janez, Vogrinc Janez, Krajnc Stanko.

Nagrada:
Komandir centra Zorec Herbert 3000 din, predavatelj Viseňjak Marija 1000 din, komandir voda Murko Anton 500 din, Avguštin Vlado 500 din.

Pohvala:
Murah Jože, Mlakar Franc, Mavzer Ivan, Murko Stefan, Kojc Anton, Punčarček Ivan, Hobner Viktor, Heričko Rudolf, Hajnc Ivan, Mari Anton, Javnikar Danilo, Markovič Janko, Hunina Ivan, Horvat Viktor, Grezinshek Jože, Mlakar Franc, Bigec Jože, Pernač Hinko, Hojski Valentin, Ovčar Janez, Cafuta Anton, Lozinshek Janez, Sprah Martin, Cafuta Janez, Brem Matevž, Vaupotič Ivan.

Pohvala:
Ertih Zdravko, Trop Emil, Pavličič Ivan, Leskovar Ivan, Habjanič Ivan, Kolarič Ivan, Kos Stanko, Zličar Franc, Kustek Koloman, Babič Janko, Zidarič Jože, Puklavac Stanko.

Nagrada:
Komandir centra Sonaja Milan 2000 din, komandir voda Trop Ivan 800 din, komandir voda Medik Franc 600 din.

Pohvala:
Kocmat Franc, Cvetko Franc, Arnuš Franc, Kumer Alojz, Murko Franc, Žgeč Mirko, Krajnc Janez, Zelenko Alojz, Zagoršek Stanko, Grandošek Stanko, Stumberger Janez, Mišič Zdravko, Lenart Jože, Pihler Franc, Lenart Janez, Bela Franc, Polanec Franc.

Nagrada:
Komandir centra Hrga Janko 2000 din, komandir voda Horvat Jože 600 din, komandir voda Korošec Anton 500 din.

Pohvala:
Vidovič Franc, Fajt Mihael, Kozel Jurij, Rakuš Franc, Korošec Martin, Hvalec Maks, Zagoršek Franc.

Nagrada:
Komandir centra Stumberger Lado 1500 din.

Pohvala:
Vogrinc Jože Kopše Milan, Mikolč Jurij, Režek Anton.

Nagrada:
Komandir centra Pučko Janez 1500 din, polit. predavatelj Plohl 1000 din, obveznik Vivala Jože, čevlje, obveznik Krušič Anton, čevlje.

Pohvala:
Petrovič Janez, Kidrič Ignac, Zatošnik Anton, Mozin Stanko.

Nagrada:
Komandir centra Toplak Janez 800 din, komandir voda Gaišek Alojz 700 din.

Pohvala:
Perc Ciril, Kunst Ivan, Mlinarič Rudolf, Trstenjak Franc, Borko Ivan.

Nagrada:
Komandir centra Horvat Ciril 1500 din, polit. predavatelj Žnidarič 1000 din.

Pohvala:
Obradič Jože, Dodlek Drago, Carl Jože.

Nagrada:
Komandir centra Cafuta Franc 1500 din.

Pohvala:
Kirbiš Lovro, Ekart Aleksander.

Nagrada:
Komandir centra Lepej Maks 1500 din.

Pohvala:
Muršič Ciril, Kelenc Jože.

Nagrada:
Komandir centra Stanič Stanko 1000 din, polit. predavatelj Sitrer Franc 1000 din, Kolenko Anton 800 din.

Pohvala:
Kelenc Franc, Petek Stanko, Gatinič Franc.

Nagrada:
Komandir centra Stanič Stanko 1000 din, polit. predavatelj Fric 600 din.

Pohvala:
Rozinger Franc, Mlakar Jože, Fošnar Jože.

Nagrada:
Komandir centra Prapar Jože 1000 din.

Pohvala:
Komandir voda Vinkler Viktor.

Nagrada:
Komandir centra Lampret Franc 1000 din.

Pohvala:
Komandir centra Pintarič Stefan 1000 din.

Volitve v ptujskem okraju izvedene ob 96,47% volilni udeležbi

Volitve v ptujskem okraju so 18. decembra t. l. dokazale, da je ogromna večina delovnega ljudstva na vaseh in v Ptuj samem pravilno razumela veliko važnost volitev organov ljudske oblasti v osnovnih upravnih enotah — v KLO v času velike klevetniške ofenzive proti državnemu in partijskemu vodstvu nove Jugoslavije s strani vodstev Partij, ki so članice Informbiroja. Obenem so te volitve praktično potrdile pravilnost povečanja števila volilnih enot. Udeležba na volitvah pa je najzgovornejši dokaz, da se je manjšina izživela na kroglicah, ki jih je zmetala v črno skrinjico, dočim je večina volivcev glasovala za kandidate OF in dosegla z glasovanjem sledeče rezultate:

Od 40.009 volivcev v ptujskem okraju je glasovalo 38.576 volivcev ali 96,42%. Glasovanja se je vzdržalo 1.433 volilnih upravičencev ali 3,58%. Za prvega kandidata OF je glasovalo 22.820 volivcev, za drugega pa 12.892 volivcev, skupno 35.712 volivcev ali 92,58%. V skrinjico brez liste je spustilo kroglice 2.864 volivcev ali 7,42% volivcev.

Velike zasluge za uspešne tehnične in politične priprave za volitve

(Nadaljevanje s 1. strani)

CENTER PTUJ

Znak predvojaške vzgoje: Škušek Peter, Petek Karl

Pohvala:

Lovrec Ferdo, Munda Franc, Kuzman Franc, Furman Oto, Petrovič Jakob, Toplak Ivan

Nagrada:

Komandir centra Gaizer Herman 800 din, komandir voda Horvat Alojz.

CENTER ZAVRČ

Znak predvojaške vzgoje: Vidovič Vinko, Pravič Slavko.

Pohvala:

Arnečič Franc, Murkovič Tomaž, Bešak Jožef, Bratina Ivan, Mislovič Martin, Vuk Anton, Feguš Anton, Krajnc Jožef, Skrinjar Anton, Hrnčič Anton.

Nagrada:

Komandir centra Možina Ivan 600 din.

CENTER MARKOVCI

Znak predvojaške vzgoje: Mesarič Ignac.

Pohvala:

Forstnarč Alojz, Beziak Simon.

Nagrada:

Komandir centra Lesjak 500 din.

CENTER DORNAVA

Znak predvojaške vzgoje: Zagoršek Vlado, Cajnko Franc.

Pohvala:

Murko Franc, Brunčič Ciril.

*

Vrste pripadnikov JA in obveznikov predvojaške vzgoje so ponosno na svoje odlikovane, pohvaljene in nagradene sorvstnike, ki so zvesti čuvarji svoje domovine in gradivce socializma in dosledni izvajalci marksistično-leninistične prakse v borbi proti lažem in klevetam nekaterih predstavnikov VKP(b) in nekaterih predstavnikov komunističnih partij držav ljudske demokracije, s katerimi so si prizadevali razveljaviti vrednost jugoslovanske Armade in pridobitev narodov Jugoslavije tekmo NOB pod vodstvom KPJ s tov. Titom na čelu.

GGT.

ve imajo krajevni funkcionarji KLO ter člani volilnih komisij, ki so ob učinkoviti pomoči okrajnih aktivistov OF izvršili ogromne naloge. Eni in drugi niso gledali na čas, oddaljenost, vreme in druge težave, temveč so se resno oprijeli dela. Sklicali, vodili in prisostvovali so stotinam sestankov v bližjih in daljnih vaseh, tolmačili volivcem važnost graditve socializma na vaseh in v mestih, dajali delovnemu ljudstvu odgovore na gospodarska vprašanja, na vprašanja o Informbiroju, Varnostnem svetu OZN itd.

Posledice gospodarske in politične nerazgledanosti poedinih članov OF se odražajo v številu kroglic v skrinjici brez liste. To je dokaz, da imajo odbori OF na terenu še velike naloge, predvsem pa nalogo, da ločijo na vaseh Čirkovci, Slavščina, Sakušak, Zetale, Podvinci in Polenšak nepoučene od neozdravljivih sovražnikov vsega, kar predstavlja za delovno ljudstvo življenjsko perspektivo in da dvignejo nerazgledane in lahkovorne delovne ljudi iz mlaja in močvirja zaostalosti ter jim s tem dokažejo, da se odraža moč ljudske oblasti in doslednih marksistov v reševanju delovnih ljudi iz zaostalosti, če se sami ne morejo rešiti navlake preteklosti in zažveti socialističnega družbenega reda vredno življenje. Pred nepopravljivimi razrednim sovražniki se odbor OF ne bo smel ustavljati, temveč bo moral pomagati ljudski oblasti, da bo prikrile sovražnike ljudske oblasti zrinila z gospodarskih in političnih položajev, v kolikor jih še zavzemajo ter da bo prepustila te položaje delovnim ljudem, ki zaslužijo zaupanje ljudstva.

Te volitve so dokaz, da se delovno ljudstvo nove Jugoslavije kljub novim resolucijam Informbiroja ne da motiti pri utrjevanju ljudske oblasti in omajati v zaupanju v svoje državno in partijsko vodstvo s tov. Titom na čelu.

Kako so volili v Strnišču

Vedno večji obseg in razvoj Strnišča je ustvaril potrebo po izvolitvi ljudskega odbora v Strnišču, katerega do sedaj v Strnišču ni bilo.

Delavci delovnih kolektivov Tovarne aluminija in »Gradisa« so vest o volitvah v ljudski odbor pozdravili in živahno razpravljali na številnih sestankih o ureditvi in delovanju odbora, kakor tudi o ljudeh, ki bi prišli v pošteve za kandidate. Vsebinsko bogata je bila predvolivna kampanja. Na številnih sestankih so se predlagali najboljši člani kolektivov za kandidate.

V samem tednu pred volitvami pa je bilo tudi veliko predvolivno tekmovanje »Gradisa«-ovega kolektiva na sektorju Elektroliza, kjer je brigada delovodje tovariša Lisjak Alojza na objektu »Usmerjevalci in stikalnica« tekmovala pet dni, kar je najdaljše tekmovanje po času v letošnjem letu pri »Gradisu«. Brigada je štela 19 brigadirjev. Delali so v treh izmenah, podnevi in ponoči zaradi bojazni, da ne bi nastajajoči mraz preprečil in onemogočil že započete delo. Brigada je betonirala železobetonsko okvirno konstrukcijo in ploščo ter zabetonirala 378 kub. metrov železobetona. Delo je bilo zelo težko in komplicirano. Norma je bila dosežena povprečno 179%, kar predstavlja za delo ponoči in v mrazu lep rezultat. V tej skupini so se najbolj odlikovali že stari preizkušeni gradbeni borci: dvakratni udarnik Klasič Viktor in udarniki Vrtarič Mijo, Zajc Anton, Anžel Anton, Bogme Hilda in strojnik betonskega mešalca, Mesarič Simon. Brigadirji tega dela brigade so delali v dnevni izmeni; v nočni pa so bili najbolj požrtvovalni udarniki: Klajnšek Lovro, Murko Matevž in betoner Kosi Kazimir. Ko je pritisnil mraz, so morali betoniranje ustaviti — vendar so ga ob prvem toplejšem vremenu nadaljevali in končali. Tako je delovni kolektiv »Gradisa« s tekmovanjem pričakal volitve.

spektivo in da dvignejo nerazgledane in lahkovorne delovne ljudi iz mlaja in močvirja zaostalosti ter jim s tem dokažejo, da se odraža moč ljudske oblasti in doslednih marksistov v reševanju delovnih ljudi iz zaostalosti, če se sami ne morejo rešiti navlake preteklosti in zažveti socialističnega družbenega reda vredno življenje. Pred nepopravljivimi razrednim sovražniki se odbor OF ne bo smel ustavljati, temveč bo moral pomagati ljudski oblasti, da bo prikrile sovražnike ljudske oblasti zrinila z gospodarskih in političnih položajev, v kolikor jih še zavzemajo ter da bo prepustila te položaje delovnim ljudem, ki zaslužijo zaupanje ljudstva.

Te volitve so dokaz, da se delovno ljudstvo nove Jugoslavije kljub novim resolucijam Informbiroja ne da motiti pri utrjevanju ljudske oblasti in omajati v zaupanju v svoje državno in partijsko vodstvo s tov. Titom na čelu.

Končno je prišla sobota. Vse volivne komisije posameznih volilnih enot, katerih je bilo deset, so se zbrale na poslednje posvetovanje in pregled volišč. Vsako volišče je bilo lepo okraшено in pripravljeno, saj je bilo napovedano tekmovanje, katera volivna enota bo lepše pripravila volišče in popreje 100% volila. V večernih urah so bile priprave končane. Prostore volišč je zastražila Narodna milica. Ob 4.30 zjutraj so prišle volivne komisije, da odprečajo volišča. Našle so že zbrane delavce, ki so čakali, da volijo kandidate v ljudski odbor. Pričelo se je z volitvami. Pristopali so delavci, prevzeli kroglice in glasovali. Dostojanstvo marljivih in skromnih se jim je bralo z obrazov. Vsi volivci so gledali na to, da čim prej zaključijo njihova volivna enota volitve in da je udeležba 100%. Ob 5. uri 15 minut so bile volitve končane. 99,45 odst. volivcev je glasovalo za kandidate OF, 0,55% pa za listo brez kandidatov. Kakor pri delu — tako tudi na volitvah.

Delavci in nameščenci v Strnišču se zavedajo, da je vsak korak, ki ga napravijo za dvig ljudske oblasti, njim v korist in v izboljšanje njihovega življenjskega standarda. Razne nerednosti, ki so se dogajale pri živilskih in oblačilnih kartah, kakor

Priprave in izvedba volitev so bile izvršene ob sodelovanju mladine

Na nedavnem plenumu OK LMS so bile zadane konkretne obveze mladine glede sodelovanja pri volitvah v KLO-je. Iz dosedaj znanih rezultatov je razvidno, da je mladinska organizacija v ptujskem okraju svojo nalogo pri izvedbi volitev v veliki meri razumela. V večini volišč, posebno v kmetijsko obdelovalnih združenjih in na vaseh, so mladinski aktivni prvili. Najboljši je bil mladinski aktiv kmetijsko obdelovalne zadruge Sobotinci, ki je ob 3. uri imel budnico in končal volitve že ob 5.30 uri. Na volišče so prišli s harmoniko. Ko so opravili volitve, so šli pomagat pri iz-

»Gre, gre, šlo je prej, šlo bo tudi zdaj,« je odvrnil Gričar.

»Ali si slišal Gričar, da se Angleži in Amerikanci že pripravljajo,« je nadaljeval Kravos.

»Da, da, slišal sem, pa ne verjamem.«
»In zemljo nam mislijo ti rdečkarji vzeti, na kotle nas hočejo pognati,« je vneto nadaljeval Kravos, »našo zemljo, čuješ, nam hočejo vzeti, toliko znojna smo prelili mi in naši dedje. Ne, Gričar, mi se ne damo, 'Črno' bomo volili, zaradi zemlje, da nam je ne bodo vzeli.«

»Ne vem Kravos, kdo nam bi zemljo vzeli. Se ponujajo nam zemljo, ko bomo obdelovali zemljo, ko nas je sedaj manj, pa upam, da boš tudi ti poprijel, saj si močan.«

»Gričar, ti si pameten mož, ali ne vidiš kdo vlada, še pisati ne znajo.«

»Kdor pravico deli, temu ni treba veliko pisati, beseda je dovolj, res pa je, da ti za prošnjo ne vzamejo dve dnini.«

Kravos je spoznal že stotič v teh dneh, da je ljudska oblast zastupila Haloze in je zato vstal, vendar je še na vratih dejal Gričarju: »Premišli, dobro premišli, koga boš volil, da ti ne bo žal.«

Pa je Gričar razmišljal tri dni in tri noči. Mislil je na Amerikance, na davke, na svoj dom, na kotle, na svojo deco, na črno skrinjico in končno razmisli. Glasno je sam sebi potrdil: »Volil bom ljudsko oblast.«

Dve leti zatem je zopet potrkalo. »No Gričar, kako je,« je dejal Kravos, ko je

V Trstu se že nad 10 dni nadaljuje stavka grafičkov, ki zahtevajo zvišanje mezd in sklenitev kolektivne pogodbe.

Državni udar se izvršili v Siriji ter vrgli vlado, ki je sama pred kratkim izvedla državni udar. Novo vodstvo je ob prevzemu oblasti izdalo komunikate, v katerem pravi, da je »vojaštvo prevzelo položaj« v svoje roke, da prepreči zaroto, ki jo je skovala prejšnja vlada proti varnosti vojske in republikanskemu režimu.

Na Nizozemskem je naraslo število brezposelnih v novembru za 13.000 ter znaša sedaj po uradnih podatkih 67.000. Nizozemska je majhna država.

Britanske kolonialne oblasti nasilno razseljujejo črnce v okolici mesta Olenegunona. Pregaž so že nad 12.000 ljudi iz njihovih naselbin, njihove hiše požgali, imovino pa zaplenili. Ta svoj postopek britanske oblasti motivirajo s tem, da so se baje črnci samovoljno naselili na ozemlju, ki je last Britancev.

Po poročilih nemških listov rekrutirajo francoske zasedbene oblasti v zahodni Nemčiji vsak teden po 700 mladih Nemcev za tujsko leglo, ki se v Vietnamu bori za koristi francoskih kapitalistov in kolonizatorjev.

Pred kratkim je začelo v Londonu stavkati delavstvo električne centralo iz solidarnosti do delavcev treh drugih central in iz protesta proti vladni odločitvi, da bo poslana na centrale vojaštvo, ki naj zagotovi delo v centralah.

Nad milijon delavcev in uslužbencev državnih podjetij in ustanov v Italiji je razglasilo 24-urno protestno stavko, ker je vlada prekinila pogajanja za zvišanje plač. Stavkali so tudi učitelji, nameščenci bolnišnic in uslužbenci pošte.

V Veliki Britaniji breposebnost stalno narašča. Po uradnih podatkih je samo v mesecu novembru narasla za 32.000 delavcev. Posebno občutna je v ladjedelniški industriji, kar je posledica ameriške konkurence.

pri vsem ostalem poslovanju, katero mora opravljati ljudski odbor, bodo sedaj pravilneje rešene, ker bodo izvoljeni odborniki tudi ta del poslovanja v Strnišču pravilno izvedli. Istočasno bodo razbremenjeni vsi ostali forumi, ki so opravljali delo, ki ga bo sedaj opravljal KLO.

Novo izvoljeni ljudski odbor pomeni novo veliko pridobitev za nadaljnji razvoj Strnišča.

V tovarni avtomobilov v Mariboru so pred kratkim dogradili eno največjih in najsodobnejših kovinarskih sol v državi. Pounk se je prej vršil v neprikladnih in tesnih prostorih. Že letos bo izšlo iz sole 500 visoko kvalificiranih delavcev za našo avtomobilsko industrijo.

Na drž. posestvu v Belju se bo na 120 hektarjih razvila največja perutnarska farma v Evropi. Farma bo dajala 100.000 plemenskih in 50.000 kokoši za zakol na leto. Reja se bo pričela že v naslednjem letu v velikem obsegu.

Pri Dolnji Lendavi so pred kratkim dogradili na Muri železniški most, ki bo potom železnice ponovno povezal lendarjski okraj z ostalo Slovenijo.

V prihodnji spomladi se bo v Industriji motorjev v Rakovici pri Beogradu začela serijska proizvodnja traktorjev. Traktor je sestavljen iz okrog 1000 delov. Priprave za izdelovanje velikega števila teh so že izvršene.

Da bi bilo rešeno vprašanje potrebe po porcelanu v državi, so že lansko leto začeli v Mladencu graditi veliko keramično tovarno. Obratovati bo začela sredi prihodnjega leta. Razen porcelanskih izdelkov široke potrošnje (krožnikov, skodelic itd.) bo tovarna izdelovala tudi sanitarno keramiko (umivalnike, straniščne školjke, ploščice za oblaganje sten itd.).

Pri Rankovičevem v Srbiji bo v prvih mesecih prihodnjega leta začela obratovati nova srednjevelika hidrocentrala »Sokolje«, ki bo dajala 8 milijonov kilovatih ur električne energije na leto. Centrala bo preskrbovala z električnim tokom predvsem industrijo v Rankovičevem ter potrošnike v mestu.

Novo prekoceanske potniške in tovorne ladje bodo gradili v ladjedelnici »3. maj« na Reki v naslednjem letu. Do konca letošnjega leta bo končana prekoceanska ladja tipa »Zagreb« s 4000 tonami nosilnosti. Začela se bo tudi serijska gradnja ladij za obalno plovbo.

Sobotinci in tovarne Strnišče — »Gradisa« na predvečer volitev zažgali kresove. Od 355 mladincev in mladink, ki so kandidirali za odbornike, je bilo izvoljenih 205. Znatno pa je mladina pomagala v knjižni službi. V vsem okraju je 2122 mladincev ter 789 pionirjev prenašalo poročila v obveščevalne centre. Mnogo mladincev je sodelovalo v volilnih komisijah ali kot stražarji. Mladina je skrbela tudi za okrasitev volišč; okrasili so 675 volišč.

Mladinci iz ptujskega okraja so tudi tokrat dokazali svojo zavednost s tem, da so doprinesli svoj delež k uspešni izvedbi volitev.

K. M.

Ptujske priprave na Novoletno jelko

Priprave za organizacijo praznovanja Novoletne jelke v Ptujju so v polnem teku.

V Titovem domu bo proslava, ki ji bodo prisostvovali zastopniki vseh pionirskih organizacij v okraju. Proslave se bodo vršile tudi po vseh šolskih okoliših, kmetijsko obdelovalnih združenjih in industrijskih objektih.

Okrajni pripravljalni odbor je sklenil pripraviti obdaritev šolskih in predšolskih otrok. V ta namen se vrši po okraju zbiralna akcija. Nekateri sindikalne podružnice so zbrale že lepe zneske v ta namen. Sindikalna podružnica Hristov Minčo je zbrala 1533 din, čeprav šteje le 20 članov. Prispevki ostalih sindikalnih podružnic so naslednji: Slovenjavanino 1180 din, Direkcija drž. posestev 2340 din, Potrošniška zadruga 3630 din, Uprava potrošniških združenj 5000 din, Vinarska zadruga 730 din, Bolnišnica v Ptujju 896 din, Drž. posestev Zavrč 1436 din, Des — Ptuj 250 din.

To so prispevki celotnih sindikalnih podružnic. Prispevki posameznikov pa so sledeči: Hristov Minčo 200 din, Parvanov Marin 133 din, Žuran Jakob 200 din, Šatanov Peter 100 din, Dončev Stojan 100 din, Brumen Terezija 100 din, Plotniček Neža 100 din, Gnišek Lizika 100 din, Kukovec Stane 100 din, Vajsbaber Ivan 100 din, Zelenik Jernej 100 din, Druževič Antko 100 din, Elzner Pavla 150 din, Jošt Jelko 100 din, Kajnc Franc 100 din, Muršec Drago 100 din, Novak Lojze 100 din.

S temi in drugimi zneski bodo delovni kolektivi omogočili otrokom in starcem vever večer, ki bo le izraz velike ljubezni, ki se posveča mlademu rodu v naši državi. Za starejše pa bo ta praznik izraz veselja nad premaganimi težavami v vsakodnevnem delu in nad uspehi, ki so jih dosegli pri graditvi države v tretjem planskem letu.

Popravek: V štev. 35. na 4. strani v 2. odstavku 2. stolpca se mora pravilno glasiti »Trniče« ne Trniče.

V Halozah mnogi več ne razmišljajo

Kdo ne pozna v Halozah Kravosa. Dobil si nekoč v njegovi trgovini kar si si zaželel in če si bil žejan, ti je vljudno postregla v gostilni njegova žena. Celo advokata ti je svetloval, če si se pravedal s sodedom in pravili so, da se upa celo do ministra.

Silno mogočen je bil Kravos svoje dni. Samo eno uro je njegova domačija oddaljena od Gričarja in Gričar, mali kmet, s sedmimi johi, se ni mogel kosati z njegovimi sedeminštiridesetimi, povrh tega pa še gostilna, trgovina, zveza s sreskim načelnikom in ministrom. Ne, Gričar se kosati ni upal. Bil pa je Gričar pošten Haložan, sedem otrok je zredil. Res težko, vendar jih je zredil s poštenim delom. In ljubil je Gričar svojih sedem otrok in Haloze, Kravos pa denar.

Čeprav je bil Gričar oddaljen le kako uro, hoda od Kravosa, ni Kravosa nikdar pot zanesla do njegove bajte, in tudi če bi prišel, ga Gričar ne bi bil vesel. Sramoval bi se pred njim svoje revščine. Gričar pa je hodil k Kravosu, nerad, vendar hodil je. Tudi na dneve je hodil, toda le zaradi svojih otrok. Za vsako prošnjo, ki mu jo je spisal Kravos, je trdo garal dva dni, pa je še mislil, da mu je dolžan.

Od takrat je že minulo skoraj dvakrat sedem let. Marsikaj sta doživela Gričar in Kravos v teh letih.

Neke noči je potrkalo na Gričarjeva vrata. »Gričar, odpi, ni se ti treba bati, mi smo, partizani.« In Gričar je odprl vrata in erce. Tudi na vrata Kravosa je potrkalo tiste dni: »Vstani prijatelj in povej nam, kje se potikajo partizani.« Kravos je vstal in dolgo govoril z njimi, žena pa jim je stregla z vinom in mesom.

Gričar se je v tistih dneh zbal vsake zore, bal se je za otroke in za svojo bajto. Sam je gledal, kako tu in tam gore domačije. Kravos pa se je bal noči in partizanov.

Tudi strah je nekoč minul. Gričar se je spet spoprijel, kakor nekoč, z ilovnato haloško zemljo in trta je spet obrodila, na preoranem pobočju pa je vzklilo. »Bo, je rekel, za vseh sedem otrok.« Kravos pa je računl: 2 hlapca, dve dekli, toliko in toliko dinarjev, trgovina, gostilna. »Šlo bo, šlo, le da ni te proklete ljudske oblasti.« Zares ni zastoj klet Kravos ljudske oblasti. Že prvo leto sta mu odšla oba hlapca, ena deklica se je omožila, dinarjev pa je za težke denarje lovil. Drugo leto je moral zapreti trgovino, nato še gostilno. Vendar Kravos se ni vdal. »Le počajkajte pastirji, berači — volitve bodo, vam bomo že pokazale.«

In volitve so se res bližale.

Bilo je nekako pred dvema letoma, ko je prvič stopil Kravos v bajto Gričarja.

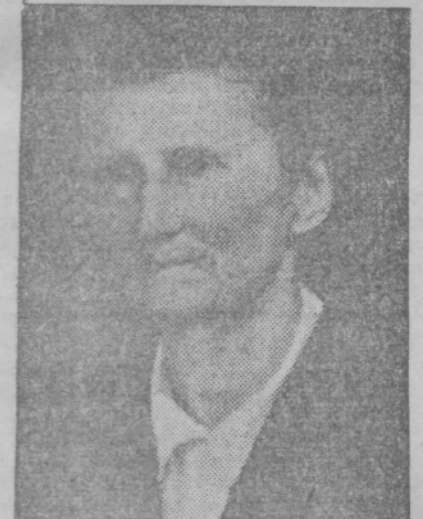
»No Gričar, kako gre?«

Ljudie, kadri

so najdragocenejše kar imamo

Berlak Marija, roj. 1929 iz Burkovec, poljska delavka, udarknica Mestne ekonomije v Ptuj. Je marljiva in vestna. Dnevno normo presega za 25. odst.

Čeh Tereziya, stara 63 let, poljska delavka iz Ptuj, Rogozniška c. št. 30. Na Mestni ekonomiji dela že ves čas po osvoboditvi. Med člani kolektiva je zaradi marljivosti zelo priljubljena.

Ljubec Matilda, roj. 1926. leta, iz Markovec, poljska delavka, udarknica Mestne ekonomije v Ptuj. Zelo marljiva in požrtvovalna. Že v letu 1948 je prejela denarno nagrado. Dnevno normo prekoračuje za 25 odst.

Ljudska oblast pomaga starim in onemoglim,

da bodo še dolgo časa občudovali mladino, ki urejuje naš svobodni svet

Nepravilni družbeni red stare Jugoslavije je pustil na stare dni neprebrljene poljske delavce, bajtarje, hlapce, dekle in druge pomožne delavce. Mlad in zdravi so bili prepuščeni izkoriščanju, življenju za danes. Na njihovo življenje v dneh starosti in onemoglosti nikdo ni hotel misliti. V ženitnih pogodbah sinov in hčera bogatih kmetov je bilo vedno napisano, da pustita starša mlajšima gospodarjema celotno gospodarstvo, nikar pa ni bilo nič omenjeno, komu prepuščata stara gospodarja onemogle težake, ki so jima pomagali vzdrževati gospodarstvo. O težakih ni bilo nikjer nič napisano, saj so bili po svojem bistvu nezanimivi, le od časa do časa jih je bilo treba zbrati na njihavih travnikih ali gozdovih, da so opravili dnevno delo. Ljudska oblast pa ne gre mimo teh ljudi. Našla je izkoriščevalce in odkrila njihove žrte. Prevzela jih je v svojo zaščito in jim nudi skromne, vendar sigurne dohodke, da se preživljajo v starih dneh življenja.

Poverjeništvu za socialno skrbstvo pri OLO prejema iz vasi prošnje starih, onemoglim in obubožanih, v katerih prosijo za denarno pomoč ali za sprejem v Dom starih in onemoglim. Mnogi med njimi niso v življenju radi prosili. Z delom so si pomagali, dokler je le bilo mogoče.

Pintarič Marija iz Ormoža je vložila 2. decembra t. l. prošnjo za podporo. Rojena je 1882. leta, vdova. Dostojno se je preživljala s poljskim delom. Rada je delala. Delali so tudi drugi in ona ni hotela zaostajati. Do zadnjega dneva življenja malokdo ostane toliko odporen, da bi se pri delu lahko držal mladih. Življenje jo je začelo prehitovati. Rada bi še živela in občudovala mladino in odrasle, kako urejujejo naš domači, svobodni svet.

Zaposila je za denarno podporo.

Meglič Marija iz Zabovcev, roj. leta 1878, je vložila prošnjo za podporo 16. decembra t. l. in jo utemeljila:

»Vsi 71-letne starosti mi žal ni več mogoče delati. Zelo sem oslabela in tudi izgubila vid. Nimam nikakih dohodkov. Vse življenje sem se skupno s svojima sestrama, ki sta na istem kot jaz, preživljala od poljskega dela doma in pri kmetih. Domačini, na kateri živimo 3 sestri, obsega 56 arov zemlje. Od tega je

ena tretjina prodane trate, na kateri stoji naša skromna hiša z lesenimi stenami. Drava izpodkopava in odnaša zemljo naše njive ter nam odvzema še zadnjo možnost minimalnega pridelka za preživljanje, ki ne bi zadoščal niti za 2 osebi.»

Prosi za denarno podporo.

Šebela Ana, poljska delavka iz Formina št. 24, je vložila prošnjo za denarno podporo oziroma za sprejem v Dom starih in onemoglim. Stara je nad 60 let, zdelana in onemogla, da ni več v stanju opravljati poljskih del. V svojem sedanjem stanju navaja, da njeni življenjski pogoji niso zavidni. Vlažno stanovanje je krivo, da so ji oteklji vsi sklepi na rokah. Zaradi starosti jo zapuščajo moči. Nima sredstev, ki bi ji lahko pomagala iz stiske.

Takih in stičnih primerov je mnogo.

Marsikje so razmere še neizprosnejše, vendar se poverjeniki za zdravstvo in socialno skrbstvo pri KLO niso za nje zayzeli, da bi te ljudi rešili iz pomanjkanja in stiske s pomočjo družbenih sredstev, če se sam KLO za nje ni pobrigal iz svojih sredstev. Ne bi jim trebalo prositi za pomoč, če bi se kdo na vseh za nje brigal. Mnogi preje umrejo, predno se odločijo, da bi prosili.

Novi družbeni red ne more trpeti takega nerada pri skrbi za ljudi, ki so se prvi veselili konca izkoriščanja, proti kateremu so se vse življenje direktno ali indirektno borili ter prenašali krivice brezčutne, rejene in za delo slepe vaske in mestne gospode, ki jih je tolažila s posmrtnim življenjem, ko jim je hodila na botrino in na poroke, dokler so bili sposobni za delo, pozneje pa je ta čast zgubila svojo veljavo.

Ljudska oblast je omogočila mnogim tisočem žrtev vojne in bivše krivične družbene ureditve skromne, vendar sigurne življenjske pogoje ter s tem preprečila, da bi take žrte izkoriščali brezčutni poedinci za svoje težake in delavce. Del davkov služi zaščiti prošnikov gornje vrste ter zaščiti otrok, delanzmožnim ženam, starcem in bolnikom. Ni čudno, da vsega tega nočejo vpoštovati tisti davkoplačevalci, ki niso nikdar cenili dela in življenja svojih delavcev.

Marin Mirko se je uvrstil med izkoriščevalce zadružnikov

Klub pažnih poštenih zadružnikov so se še vedno pojavili slučaj, da so se v KOZ vrinili elementi, ki so hoteli načrtno zavirati plan zadrug in ustvariti nezadovoljstvo med zadružniki.

Tako se je tudi vrnil v KOZ Desternik knjigovodja Marin Mirko. ki je v času službovanja v KOZ Desternik vršil razne malverzacije na škodo zadrug in posameznih zadružnikov.

Tako si je v času službovanja nepravilno prisvojil 2043 bonov na škodo zadrug. Nadalje je v noči 12. do 13. avg. 1949 po odhodu poslovodje zadrugne gostilne in njegove žene zlezal skozi okno gostilniške sobe v kuhinjo, kjer si je na nezakonit način prisvojil 1000 cigaret Zeta, nadalje nekaj žigalic in še drugih cigaret. Dne 11. avg. 1949 je v banki dvignil vsoto denarja in sicer v znesku 37.900 din, kateri je bil namenjen za izplačevanje zadružnikom. Ko je denar

sprejel, je šel, ne da bi koga vprašal ali imel dovoljenje, v starinarno ter si kupil kolo za 12.500 din. Ker mu je tako pri izplačevanju denarja primanjkovalo, je vsakemu zadružniku izdal manj denarja, kot mu je pripadalo. Tako je med zadružniki ustvaril nezadovoljstvo, da niso par dni prišli na delo. Med tem je pa delo stalo in vsled njegove sabotaže je tudi rž ostala na njihavih nepožeta.

Ob priliki, ko je zadružnikom defilil bone, je zadružniku Zlahtiču Stefanu izplačal samo 864 bonov. Omenjeno vsoto je na seznam napisal le s svimčnikom ter je pozneje prevlekel s črnilom iz štev. 864 na 964. Ravno tako je prevlekel tudi podpis Zlahtiča s črnilom-z namenom, da bi prikrlil svojo malverzacijo in oškodoval imenovanega za 100 bonov.

Koncem julija si je iz zadružne blagajne nepravilno prisvojil 1500 din in na ta način oškodoval KOZ Desternik

Na videz ponizne prošnje, v resnici pa načrtno drobljenje gospodarstev

Odprodaja parcel od večjih posestev zaradi ustvarjanja manjših, razdrobljenih posestev, administrativni prenos lastniških pravic z imena staršev na imena sinov in hčera, ženitev mladoletnih fantov in deklet zaradi prevzema posestev itd. niso slučajni pojavi zadnjega časa, temveč premišljeni in v raznih pogodbah registrirani poskusi ustvaritve takih gospodarskih oblik, ki bi jih bilo mogoče dalje časa vzdržati izven okvira razvoja zadružništva.

Ljudska oblast pozna te pojave in ni čudno, da jih sproti onemogoča s tem, da zavrača prošnje za prenos nepremičnin v slučajih, kjer gre za drobitev gospodarstev iz špekulativnih namenov.

Nekaj primerov:

Murko Stefan in Marija iz Lancove vasi št. 23 nimata namena stopiti v kmetijski obdelovalno zadrugo, ker se ne bi rada zamerila odraslim otrokom. »Kaj bi otroci rekli, če bi zapravila grunte menita. Na stara leta ne bi rada imela v družini spora zaradi preje običajne dedščine, ki so jo pač starši delili iz premoženja, ko so se ženili bogati sinovi in hčere. Da bi bili otroci zadovoljni in da ne bi trebalo misliti na velike obveze z 22 ha zemlje, so podpisali pogodbo: Hčerki Neža in Terezija ter sin Franc bi dobili za dedščino nad 7 ha zemlje.

Prošnjo za prenos lastnine nepremičnin sta Murkova utemeljila, da zaradi starosti vsega posestva ne moreta sama obdelovati. Prenos pa ni dovoljen. Prošnja je odbita.

Frangelj Neža iz Zg. Jablan št. 8 je tudi sklenila razdobliti 16,70 ha obsegojajočo posestvo. Svojcias je bilo boljše imeti veliko posestvo, sedaj pa je boljše imeti malo posestvo in malo obvez. Hčerka Neža ml. in Katarini je sklenila odstopiti na ime dedščine 5 ha 54 a 70 m² zemlje. Prošnja za prenos je utemeljena s trdjavijo, da sama ne more več obdelovati celotnega posestva. Drobitev ne bo izvedena, ker je prošnja odbita.

Jurič Stefan in Marija iz Pleterja št. 59 se tudi sklicujeta na starost v prošnji za odobritev pogodbe s hčerko Marico. Na podlagi te pogodbe bi dobila Marica Jurič 1 ha 61 a 62 m² zemlje na ime dedščine v vrednosti 20.300 din.

V Pleterjih je zemlje dovolj za veliko zadrugo in za ohišnice, ki jo bo lahko imela tudi Juričeva Marica, če jo bo potrebovala.

V Ptujju bo gradilo 90 zadružnikov domove, pa nobenemu ništa oče in mati dala zemlje za dedščino. V socialistični družbi je dovolj zemlje tudi za ljudi, ki niso nikdar ničesar dedovali.

Cemu je treba drobiti Juričevo posestvo iz strahu, da bo hčerka Marica brez zemlje?

Prošnja za prenos lastniške pravice je zavrnjena.

ter knjigovodkinjo Janšovec, ki je denar morala povrniti od svojih mesečnih prejemkov. Dne 26. julija 1949 je prespal pri Zreč Mirku v trg. poslovalnici, kjer je bil imenovan poslovodja trg. poslovalnice OZK Desternik. V noči, ko je poslovodja zaspal, mu je Marin ukradel iz predala v mizi 900 din in si iste prisvojil. Pokradel je še več manjših predmetov. Budnost organov NM in organov notranjega odseka je preprečila imenovanemu, da bi svoje umazano delo izvrševal dalje, ter ga postavili tja, kamor taki elementi spadajo. Za vse to se bo še zagovarjal pred ljudskim sodiščem.

Valič Martin, kmet v Borovcih št. 15, poseduje 17 ha zemlje. Če bi ne bilo treba misliti na kmetijsko obdelovalno zadrugo v Borovcih, se Valičevo posestvo sigurno ne bi drobilo na 3 dele, kot si je to Valič Martin sedaj zamislil.

Sina Francu in snahi Ivani bi se rad oddolžil z dedščino, zato jima je dal zapisati 2 ha 32 a 21 m².

Valič Martin je vedno trdil, da so večja gospodarstva donosnejša, zato bo tudi njegovo gospodarstvo ostalo skupaj do vključitve v zadrugo.

Goričan Antonija, kmetica v Pongercih št. 3, ne želi dalje voditi gospodarstva. Sina Francu je dala zapisati na ime dedščine 8 ha 71 a 63 m² za vrednost din 68.200. V prošnji za prenos lastnine navaja, da se namerava sin v kratkem poročiti in bi se rad osameršvil. Pogodba ni odobrena.

Popošek Anton, kmet v Podvirjih št. 1, je podpisal pogodbo, da bi prevzela sin Maks in nevesta Božič Milka 4 ha 90 a zemlje pod pogojem, da se poročita in da pustita tudi na njuni zemlji do smrti gospodariti Popošek Antona in imeti vžitek. Sin in snaha bi mu morala pomagati obdelovati do polovice posestva. Hčerka Petrovič Ana in zet Jakob pa bi na podlagi te pogodbe zakonito obdržala 60 a vinograda. Prošnja za odobritev pogodbe je odbita.

Horvat Katarina iz Rošnje št. 31 se je hotela izkazati napram nrl. Grimšič Francu, roj. 1934. leta, doma iz Krčevine pri Vurberku s tem da mu je hotela s pogodbo izročiti večjo površino zemlje na ime preživnine, ki bi jo moral dobiti od nezak očeta Gorinšek Alojza.

Nrl. Grimšič Franc je strugarski učenc v tovarni avtomobilov v Mariboru, ki sigurno ne bo kmetoval, pač pa bi pod njegovim imenom dalje gospodarila Horvatova, nrl. Grimšič pa bi bil še dalje brez preživnine.

Iz odbitih pogodb je razvidna skrb poedincev, da bi se zmanjšal obseg dose-danih posestev in s tem tudi obseg obvez, na drugi strani pa da bi nastalo šte-vilo novih malih posestev, ki bi se posluževala zaščite malih posestnikov.

Pri tem pozabljajo poedinci, da gre v socialistični družbi zaščita ljudem, ki so bili vedno izkoriščani ne pa ljudem, ki so izkoriščali in ki bi se radi sedaj umaknili bremenom s položaja, ki so ga vedno zavzemali. Mali posestniki in delavci so desetletja držali v borbi za obstoj in se trudili, da bi se njihova beda in pomanjkanje zmanjšalo, kljub temu pa je ostal svet do njih neizprosno.

Današnji družbeni red ne bo dopustil drobitve posestev, ko gre za ustvaritev velikih zadružnih kmetijskih gospodarstev in ne bo dal možnosti raznim špekulantom, da bi prehajali sedaj na pozicije delavcev in malih kmetov, temveč edino možnost, da se odpovedo špekulacijam, vključijo svojo zemljo v kmet. obdelov. zadrugi ter skupno z malimi in srednjimi kmeti ter poljskimi delavci ustvarijo za vse delovno ljudstvo na vasi take življenjske pogoje kot so jih nekdanj sami imeli. L. F.

Dne 9. dec. 1949 je umrl gramozni delavec Medved Ivan iz Škol 25 in je zapustil 7 člansko družino brez dohodkov. Mladinci iz Škol so zbrali za prizadeto družino 5070 din prostovoljnih prispevkov.

S tem so si zaslužili, da jih postavimo za vzgled mladincem v ostalih vaseh v ptujskem okraju.

M. Rjin

Priroda in ljudje

KNJIGOVODSTVO MORJA

Volga nam bo dajala pogonsko silo. Zato ne bo v njej nič manj, vode.

Toda v naslednjih treh petletkah bomo vzeli iz nje mnogo vode za namakanje Zavolžja in za potrebe mest in tovarn. In koliko vode bo izhlapevalo, ko zgradimo jezove in bo vodna gladina Volge večja!

A »Volga se izliva v Kaspijsko morje«. Te stare resnice ne moremo obiti. Dotok vode v Kaspijsko morje se bo torej zmanjšal. Kaj pa bo potem s Kaspijskim morjem? Ali ne bo začelo usihati?

Morje je del našega velikanskega gospodarstva. Prej morje ni imelo razumne gospodarja, sedaj ga ima. In ta gospodar mora porazmisliti o vsem, mora vse preračunati. V dobrem gospodarstvu imamo knjige, v katere zapisujemo dohodke in izdatke. Tako knjigo moramo uvesti tudi za morje.

Ta knjiga ne bo taka, kakršne so navadne knjige. Številke v stolpcih ne bodo pomenile ne rubljev ne kilogramov ne metrov, ampak kubične kilometre. Morje je veliko in zanj mora biti tudi mera velika. Na levi strani bodo med dohodki reke, deževja, nalivi in sneg. Na desni med izdatki bodo pa oblaki in megle, to je voda, ki izhlapeva s površine morja.

Kaj bomo vknjižili med dohodke? Največ vode prinese morju Volga. Vsako pomlad jo polni z vodo snežna odeja neizmerne ruske ravnine. Več ko tisoč rek in jezer ji oddaja svojo vodo, pri čemer malih potokov ne štejemo. Vsak naliv se zlije vanjo in ji dvigne raven. Volga kakor velikanska goba zdaj naraste, ko se nasrka vode, zdaj pa se skrči. Vsa ta voda teče v Kaspijsko morje. Po poti je dosti izhlapi v zrak, a vendarle pride v letu dni po Volgi v morje 270 kubičnih kilometrov vode.

pobočja in steče končno po gorskih potokih navzdol na polja.

A to še ni vsa njena pot. To je samo odsek njene dolge poti, ki ji ni videti konca.

V prirodi je vse povezano: bombaževa polja v Srednji Aziji in gozdovi ob Kami, kavkaške reke, sneg Ruske ravnine in vode Kaspijskega morja. Šele sedaj začnemo to povezanost v prirodi prav čutili, prav spoznavati. Ali ne prav zato, ker je šele sedaj postala priroda pri nas eno skupno gospodarstvo?

USODA KASPIJA

Kaspijskega morja ni. Ze zdavnaj, zdavnaj ga ni več. Nekoč, ko je še bilo, je bilo kakor vsako morje — zvezano z drugimi morji. Bil je preliv, ki je spajal Kaspijsko morje s Črnim. A zemeljska skorja ni nepremična. Velikanski njen kos se je dvignil in ločil Kaspij od ostalih voda zemeljske krogle. Morje je prenehalo biti morje in je postalo jezero. Kaspijskega morja ni, ampak le Kaspijsko jezero.

Jezero za živi popolnoma drugačno življenje kakor morje. Morja so povezana med seboj — pri njih gre vse v skupno blagajno. Popolnoma drugače pa je z jezerom. To živi na svoj lastni račun, samo mora zvezati konec s koncem. Če je dotok vode manjši kakor odtok, potem jezero nima kje vzeti vodo, s katero bi nadomestilo izgubo.

Kaj se torej zgodi? Vodna gladina v morju je zmerom enako visoka, prav tako kakor v drugih morjih. Pri jezeru pa se vodna gladina vedno spreminja. Deževje lahko jezero poveča, suša pa ga zmanjša.

Ko je Kaspijsko morje postalo jezero, mu je šlo spočetka slabo; odtok vode je bil večji kakor dotok. Vode je več izhlapevalo, kakor pa pritekalo. »Morje« je začelo usihati. Voda je uhajala ob bregov in razgaljala dno. Vodna gladina je vedno bolj padala. Toda morje ni popolnoma usahnilo. Posrečilo se mu je, izboljšati svoj položaj. Cim manjše je bilo, tem manj vode je izhlapevalo z njegove površine. In konec koncev se je odtok izenačil ali skoraj izenačil z

dotokom. Morje je prišlo v ravnotežje, umirilo se je v svojih obalah. Tako je nastalo najbolj čudno med vsemi morji. Morje, ki ni morje, ampak jezero. Morje, katerega gladina je 26 metrov pod morsko gladino.

Če primerjamo zemljevide iz srede preteklega stoletja z današnjimi, vidimo, da se je gladina Kaspijskega morja znižala približno za meter.

Kaj bo s Kaspijem v prihodnosti? Preurediti hočemo Volgo in tudi druge reke, ki tečejo v Kaspij. Vsako leto bomo vzeli za namakanje polj na tucate kubičnih kilometrov vode iz Volge, Urala, Kura in Sulaka. Kako bo Kaspij to prenesel?

Kaspij nam je potreben. Po Kaspiju plujejo ladje s tovorom in potniki. Kaspij nam daje ribe, in sicer polovico vseh rib, ki se nalovijo v naši deželi. Kaj se bo torej zgodilo? Dotok se bo zmanjšal, odtok z izhlapevanjem pa bo ostal isti kakor prej. Kaspij bo spet začel usihati kakor nekoč, ko se je ločil od Črnega morja. A tokrat ne bodo izzvale tega podzemelske sile, ampak človekovo delo.

V desetih letih se bo gladina vode v njem znižala za dober meter, v dvasjsetih letih za dva metra, v petdesetih za tri metre. Morje bo vedno bolj plitvo. A niti sedaj ni globoko. Ze danes se moramo boriti za vsak meter globine, moramo črpati naplavine v ustjih rek in poglabljati dno okoli pristanišč.

Voda bo ušla od obal za tucate kilometrov. Mnoga pristanišča bodo nenedoma na suhem. Morali jih bomo prenesti na nove obale ali pa kopati do njih: dolge kanale.

Z morjem zvezana majhna jezera ob obalah bodo usahnila. Mnogi rokavi v ustjih rek se bodo posušili. A prav v teh plitvih in mirnih vodah ki obstoje iz na pol sladke vode, se ribe drstijo in »se pase« njihov mladi zarod. Te ribe pašnike bomo uničili. Ribe bodo poginile. To pa nam nikakor ni vseeno. Če bi hoteli nadomestiti ribe, ki jih daje Kaspij, z mesom, bi potrebovali štiri sto tisoč glav goveje živine. A žl-

vino je treba rediti, medtem ko ribe same rastejo in jih je treba le loviti.

Karabugarski zaliv se bo ločil od morja in usahnil. A Karabugarski zaliv je tovarna kemičnih surovin, ki jo je ustvarila priroda sama. Tu se na obalah nabirajo soli, ki so nam potrebne za mnoge panoge proizvodnje. Če usahne Karabugarski zaliv, bo morala ta tovarna surovini ustaviti delo, kajti potem ne bo več novega dotoka soli iz morja.

Razgalila se bo nedogledna, nevesela površina dna in imeli bomo na desetihsočeh kvadratnih kilometrov novih solnih in peščenih pustinj. In podnebje na vsem jugu naše dežele bo še bolj suho, še bolj vroče.

A tudi to še ni vse. Velikanska vodna površina Kaspija štiti sedaj Povolžje, donske stepe in Ukrajino pred suhim jezikom pustinje. Če zmanjšamo površino Kaspija, sami odpremo pot »suhovejem«, sami podpremo naskok pustinje.

Kakšni bodo torej nasledki? Na enem kraju uničimo pustinjo, na drugem pa jo ustvarimo. Na enem kraju zboljšamo podnebje, na drugem pa ga poslabšamo.

Tako ne gre. Ne smemo z drugo roko rušiti, kar gradimo prva.

So ljudje, ki pravijo: Ali ima smisel, gledati tako daleč v prihodnost? Saj se vse to ne bo zgodilo tako kmalu, ampak šele čez petdeset ali celo sto let!

Mj pa ne moremo tako preudarjati. Za posameznika je petdeset ali celo sto let dolgo obdobje. Prej niso ljudje nikoli resno razmišljali, kaj bo čez sto let. Vsakdo se je brigal le za sebe in za svoje trenutne koristi. Zato pa so ljudje gospodarili tako kakor roparji. Koliko premoaga, nafte, gozdov in železa so brez smisla uničili!

Drugače ravna socialistična družba, velikanski kolektivni človek, ki obstoji iz milijonov ljudi. Njegovo življenje se ne šteje po letih, ampak stoletjih. Zasnovale je velikansko delo, izvršiti hoče pravi geološki prevrat. Huda mu bo predla, če ne bo premislil vsega do konca, če se prebujene sile prirode obrnejo zoper njega samega.

Prosim!
naj ostane med nami!

... se radi pritožujejo čez doživljanje s potovanja na vlakih in avtobusih. Nekateri se motijo, gneče, druge čakanje, tretje vročina, slaborazik in slinčilo.

Skoda, da se ne morejo pritožiti tudi paketi.

Paket za Turkuš Adolfa iz Mariborke 4 bi se sigurno pritožil.

V soboto 17. decembra t. l. ga je pustil poštni sprevednik Kolaric ležati v Ptuj na avtobusni postaji v mlaki, dokler ga niso mokrega dvignili na avtobus in odpeljali proti Mariborke.

Čipornost pri ljudeh je mogoče spoznati po tem, kako dolgo kdo vzdrži v vročini ali mrazu, moč tovaršstva pa po tem, kako dolgo vzdrži v družbi, ki je ni navajen.

Na državnem posvetu v Podlehniku so imeli 14. decembra t. l. domačo proslavo. V okviru programa so proglasili udarnike, v okviru slušnosti pa so napravili poskušajo odpornosti in tovaršstva s sledečim rezultatom:

V mrzli stiskalnici so dolgo časa vzdržali ljudje iz Haloz, v topli sobi pa še dalje časa gostje iz Marlboro in Ptuj.

Poskušnja glede tovaršstva se ni obnesla, ker so bili za to potrebni prostori obojestransko neprikladni.

Pozimi so z večimi pošilkami na pošti in železnici v skrbeh, da ne bi zmrznile.

Te skrbi je bila prejšnji teden delna tudi pošiljka „Našega dela“ na mariborski pošti II.

Da ne bi na vlakih zmrznili v petek zvečer ali v soboto jutraj, so jih obdržali na pošti. Ko je v soboto dopoldne poštni kontrolor ugotovil, da je mraz nekoliko popustil, so dali pošiljko na avtobus Maribor - Ptuj. Med vožnjo proti Staršah je postal hladnejši, zato so bile vreče s časopisi za Ptuj oddane posiljki Staršah. Čez par ur je mraz ponovno ponestil, nakar je v Staršah pred mrazom obvarovano pošiljko končno prinesel v Ptuj AM-ov avtobus.

Ni čudno, da zamudilo pošiljke s krompirjem in drugimi živili, če je že časopis posvečen tako pozornost pred mrazom.

Za izvršene usluge ljudje različno izražajo hvaležnost.

Učiteljice v Markovcih so dolgo čakanje, predno je Čevljarska zadruga v Novi vasi vzela v popravilo njihove ževlje. V znak hvaležnosti so dale učiteljice čevljarjem po opravljenem delu pismeno priznanje, ki je obešeno v delavnici.

Zanimivo je, kako je izrazil zadrugi svojo hvaležnost Kucovec Anton. I. Nove vase, ko so mu izjemoma in brezplačno čakanja napravili v zadrugi nove ževlje.

Dobri člani OF iz Ptuj'a in okolice so zopet pokazali veliko razumevanje za noveletno obdaritev otrok in starcev

V vrsto običajev, ki smo jih začasno prevzeli po osvoboditvi od starega družbenega reda v zvezi z Novim letom, spada tudi običaj obdaritve socialno preskrbljenih osirotelih otrok, starih in onemoglih iz mesta in okolice, ki so vezani na družbeno pomoč.

Vsako leto so stopile dobre članice OF od člana do člana v svojih rajonih ter so od njih zbrale denarna sredstva za nabavo materialnih ali denarnih daril.

Tudi letos je uspela v Ptuj'u taka prostovoljna akcija MOP. Požrtvovalnost zbiralcev, višina in število prispevkov kaže, da je v Ptuj'u mnogo ljudi, ki so vedno radi pomagali osirotelim otrokom, onemoglih in starih, iz občutka osamljenosti in zapuščenosti v času, ko se zbirajo okrog staršev otroci z namenom, da se vsaj enkrat na leto skupno razveselijo in medsebojno obdarujejo.

Zbrane prispevke so predale članice OF, ki so jih zbrale, Mestnemu ljudskemu odboru in sicer:

Prejac Antonija je zbrala 2460 din. Čevljarska zadruga je prispevala par gojzarc št. 38. Zega Elizabeta je zbrala na Zg. Bregu 2000 din. Bratinski Franja in Ormoščem rajonu 2000 din. Kosec Marija v Brstju 1885 din. Kostanjevec Marica v Prešernovi ulici 1480 din. Kocmut Karolina na Srbskem trgu 1580 din. Prejac Justina v Lackovi ulici 1230 din. Osterman Pavla na Kvedrovem trgu 1260 din. Hrnjenjak Nežica na Sp. Bregu 1000 din. Vodopivec Irma na Turnišču 1000 din. Kozenburger Martin v Sodincih 780 din. Vogrinc Marica na Vičavi 1010 din. Kristanič Elizabeta na Vičavi 570 din. Krapša Terezija v Krčevini 1035 din. Zolnir Ivan na Ljutomerski cesti 1533 din. Struel Simon v Rabelčji vasi 410 din. Brunčič Marija v Volkmarjevi ulici 705 din. Zbrano pa je še več manjših zneskov.

Zgraditev družbenega gospodarstva v naši državi bo sčasoma izboljševala življenjske pogoje osirotelih otrok in onemoglih starcev da ti ne bodo potrebni dodatne pomoči od ljudstva samega, ker jim bo družba delovnih ljudi omogočala redno življenje ter dostojno praznovanje vseh družbenih praznikov. Dotedanja pomoč ljudstva pa jim je dokaz, da jih to ne pusti zaostajati po načinu življenja, če že zaostajajo po svojih fizičnih močeh in sposobnostih in če jim doseženi življenjske prilike niso dale možnosti, da bi tako živeli, kot so jim želeli v vojni ali drugače padli starši ali svojci.

R. J.

Kulturno prosvetno delo na Humu pri Ormožu se je začelo

Dne 18. nov. 1949 se je vršil ustanovni občni zbor IZUD v osn. šoli na Humu.

Tov. Pišek Lovro je obrazložil pomen IZUD in prikazal dosežanje uspehe kulturno-prosvetnega dela posameznih množičnih organizacij. S podrobno analizo je dokazal, da vsled prevelike razcepljenosti ni bilo doseženo, kar je bilo v načrtu v kulturno-prosvetnem delu posameznih organizacij. Predlagal je, da se za šolski okoliš Hum ustanovi IZUD. Navzoči so predlog z odobranjem sprejeli, li ter se takoj vpisali za redne člane.

Za predsednika je bil izvoljen tov. Kukec Ludvik iz Huma, ki je istočasno predsednik OF Hum in obenem tudi najstarejši obiskovalec izobraževalnega tečaja. Izvoljen je bil upravni in nadzorni odbor IZUD Hum.

Po sklepu občnega zbora so se ustanovile tudi sledeče sekcije:

Knjižnica & čitalnica — vodja tov. Vtičar Slava; Igralska skupina — vodja tov. Pišek Lovro; Instrumentalna skupina — vodja tov. Zadravec Pavel; Izobraževalni tečaj — vodja Pišek Lovro.

Dne 22. nov. 1949 je bil pričetek izobraževalnega tečaja. V tečaj je vpisanih 28 tečajnikov, katerega po večini tudi redno obiskujejo. Tečaj se vrši 2 krat tedensko. Tečajniki so iz vrst LMS, OF in gasilcev. V obiskovanju tečaja se je posebno izkazala mladina iz Huma in Loperšic, dočim mladina iz Frankovec se ni domlela potrebe novega časa.

Predavanja vodi tov. Pišek Lovro, šol. upravitelj in tov. Ivanuša Pavla, učiteljica na Humu.

Razen tega se pripravila uprizoritev komedije »Krapic — Ingolič«.

Zaželjeno je, da se vključijo v izobraževalni tečaj še ostali, predvsem mladina, ki stoji še ob strani, ter tako doprinese s svojim delom in izobrazbo izgraditvi lepše bodočnosti — socializma.

I. P.

Zelenjadni odsek Potrošniške zadruge je znatno pomagal pri preskrbi z zelenjavo in sadjem

Med trgovske obrate Potrošniške zadruga v Ptuj'u spada tudi zelenjadni odsek v Slomškovi ulici.

Dnevno so prihajale v Ptuj'u dopoldne delavske in nameščenske žene na trg po zelenjavo in sadje. Včasih so prišle zastoni, drugič prepozno. Če je bilo slabo vreme, so izostajale prodajalke. S tem je izostalo vse, kar žene včasih prinesejo na trg. Toda vsaki dan potrebujejo zelenjavo in sadje otroci in odrasli, stari in bolniki, vsaki dan je treba živeti, kupovati na trgu in pripravljati.

Potrošniška zadruga v Ptuj'u je sprejela 1. junija 1948 predlog svojih članov. Odprla je zelenjadno poslovalnico. Prevzela je obvezo, da bo oskrbovala mestno prebivalstvo z zelenjavo in sadjem ne glede na založitev trga z enakimi predmeti in ne glede na cene, ki veljajo za prosti trg. Zadrugi ne gre za dobiček, temveč za to, da imajo potrošniki, česar kot posamezniki ne bi mogli nabaviti v prostem ali službenem času neposredno od proizvajalcev. S tem je bilo odpravljen vprašanje, kaj naj napravijo spodnje, ki ne morejo dopoldne na trg. Zadruga ima poslovalnico odprto tudi dopoldne, zato je mogoče nakup tudi v popoldnevnem času.

Po poldrugoletnem poslovanju ima zelenjadni odsek Potrošniške zadruge vidne uspehe. Poslovalnici tov. Bratinovi in upravnemu odboru zadruga je treba priznati, da sta posvečala nabavi zelenjave in sadja znatno pozornost. Priznati pa je treba tudi to, da bo nujno v prihodnjem letu ustvariti še več povezave s pridelovalci in založiti poslovalnico z zelenjavo in sadjem tudi v času, ko zelenjave in sadja drugje ni mogoče nabaviti. Vagoni pretovornega, pretehtanega in razpordanega krompirja in drugih pridelkov so dali osohni poklovalnice dovolji prilike za izžiranje svojih sil. Ob takih prilikah so tudi najpriaznejše prodajalke bolj kratkobesedne. Včasih izgleda, da so stranke nepriazne, drugič pa uslužbeni.

Da so imeli potrošniki od zelenjadnega odseka mnogo, dokazujejo sledeče številkje o prodaji pridelkov:

Do začetka decembra t. l. je bilo letos prodano potrošnikom članom zadruga 194.237 kg krompirja, 22.331 kg jabolk, 16.435 kg paprike, 12.587 kg čebule, 10.816 kg salate, 14.084 kg hrušk, 8678 kg paradiznikov, 8503 kg kumaric, 6744 kg zelja, 3780 kg česni, 3549 kg breskev, 1865 kg grozdja, 1052 kg sliv, 960 kg ohrovtu, 947 kg kislega zelja, 860 kg cvetače, 840 kg peteršilja, 824 kg bučk, 770 kg fižola, 679 kg pese, 654 kg hude paprike, 322 kg česnja, 78 kg rdeče pese, 56 kg korenja.

Vrsta gori navedene zelenjave je rastla po raznih vrtovih in vasesh, vendar še letos ni prišlo tako daleč, da bi gospodinje prodajale zadrugi višek zelenjave, ki je niso porabile zase, temveč so jo porabljale doma za krmo živine, medtem ko je v industrijskih centrih primanjlovalo zelenjave. Večji doprinos zelenjave za prehrano delavskih centrov in mesta sta dali Mestna ekonomija in zadruga Hristov Mičo, dočim je doprinos iz ostalih ekonomij in zadrug bil znatno manjši, najmanjši pa iz privatnega sektorja. Zato ni čudno, če so se na veliko začele ustanavljati ekonomije, ki so edini garant raznim menzam, da bodo imele izbrti zelenjave za abonente.

Tako je dokazal zelenjadni odsek Potrošniške zadruga v Ptuj'u, da daje družni sektor več zelenjave kolektivni prehrani kot privatni sektor, zato ni čudno, da je zadruga regulirala cene na trgu za razne predmete v prihodnjem letu bo zadruga nedvomno dosegla z zelenjadnim odsekom še večje uspehe ter s tem koristila razvoju socialistične družbe.

L. P.

POZIV POSESTNIKOM OROŽJA

Vsi, ki imajo orožne liste, so dolžni po 16. čl. zakona o posesti in nošenju orožja (Uradni list LRS št. 33 z dne 25. oktobra 1949), vložiti prošnje za podaljšanje veljavnosti svojih orožnih listov. Orožni listi, ki so bili izdani na podlagi dosedanjih predpisov, prensa o veljati 31. decembra 1949 ne glede na to, za koliko časa so bili izdani. Rok za vložitev (ter prošnje) poteče 1. januarja 1950. Prošnje (pismene) je nasloviti na pristojna okrajna (oriroma rajonska) poverjenstva za notranje zadeve ter jih oddati izključno na tistih postajah NM, na območju katerih proslci prebivajo. V teh prošnjah mora, o brezpogojno navesti sledeče podatke:

1. Ime, priimek, datum in kraj rojstva;
2. kraj svojega prebivališča (t. i. stalnega bivališča);
3. opis svojega orožja ter pri tem označiti model, kaliber in tovarniško številko orožja;
4. registrsko število svojega orožnega lista in naziv orožna ljudske oblasti k. i. orožni list izdal.

Posestnike orožja, ki po dosedanjih predpisih še niso zaprosili za izdajo orožnega lista in dejansko sploh še nimajo dovoljenja za posest in nošenje orožja, pozivamo, da morajo po 15. čl. zakona o posesti in nošenju orožja, to orožje brezpogojno prijaviti in sicer vsaj do 25. decembra 1949. Pripominjamo, da istočasno s prijavo lahko tudi zaprosijo za izdajo dovoljenja za posest in nošenje tega orožja. V prijavi morajo prijavitelji navesti iste podatke, kot so navedeni v točkah 1., 2. in 3. prejšnjega odstavka Namesto 4. točke pa morajo natančno opisati okolnosti, kako so prišli do orožja. Te prošnje naslovijo na iste organe kot prošnje za podaljšanje veljavnosti orožnih listov ter jih oddajo prav tako izključno na tistih postajah NM, v katerih območju prebivajo. V primeru, da prijavitelj orožja želi istočasno še dovoljenje za posest in nošenje orožja (t. i. orožni list), naj to navede v posebni prošnji, ki jo prilži prijavi.

Pripominjamo, da morajo biti tako prošnje za podaljšanje veljavnosti orožnih listov kot tudi prošnje za dovoljenje za posest in nošenje orožja — orožne liste (za orožje, ki ga nanovo prijavljajo) kolkovano in sicer:

- a) 10 din za vlogo prošnje;
- b) 50 din za taksiranje orožnega lista, ki ga bodo pristojni organi izdali za leto 1950. To v primeru, če posestnik orožja poseduje samo 1 komad. V primeru pa da gre za izdajo orožnega lista za več komadov orožja, pa se taksira vsak nadaljni komad še po 50 dinarjev posebej.

Opozarjamo, da sta roka za vložitev prijav in prošenj razmeroma zelo kratka (in zapadeta za prijave že 26. decembra 1949, za prošnje pa 1. januarja 1950). Zato naj vsi posestniki orožja (prijavljene in neprijavljene) pohite z izpolnitvijo dolžnosti, ki jim jo nalaga novi zakon o posesti in nošenju orožja.

Iz pisarne ministristva za notranje zadeve LRS

IZPOLNILI SO PLAN

Kolektiv gradbenega podjetja »Dunav« v Beogradu, ki je do Dneva republike izpolnil svojo letno proizvodno nalogo s 101%, je z dobro organizacijo obradil za delo čez zimo 80% delavcev. Čez zimo bodo delali na sedmih večjih objektih. Doslej so postavili že tri zgradbe, ki so jih pokrili, kar bo omogočilo neovirano delo preko zime. V borbi za izpolnitev plana se je izkazal predvsem t. i. r. mojster Alojz Mazetič, ki z uspehom prenosa svoje strokovno znanje na ostale delavce. Vasilije Tasič, ki dela kot zidar — večkratni udarnik stalno po novem načinu zidanja, povprečno presega norme za 200%, mladinec Djordje Gučevski, zidar na zgradbi Veterinarske fakultete, pa že od septembra dalje izpolnjuje dnevne norme z 280%.

Fizkultura

TD »Sloga« v Ormožu je začela pred kratkim graditi novo modernog kegljišče, ki bo eno najlepših v Mariborski oblasti. Na tem kegljišču se bodo lahko igrali tudi prvenstvene tekme. Fizikulturniki »Sloga« so se obvezali, da bodo zgradili kegljišče do 1. februarja. Vsak dan marljivo delajo. Največ dela bodo opravili z udarniškim delom. Tov. Gaberc Franče kse je najbolj izkazal. On tudi vodi organizacijo dela. Člani kegljaškega odseka z veseljem pričakujejo otvoritev novega kegljišča, kjer se bodo lahko pomerili z najboljšimi klubi v Sloveniji. TD »Sloga« ima v svojem odseku par dobrih kegljačev, ki so dosegli že dobre rezultate na raznih tekmovanjih. Tako so na primer sodelovali leta 1947 na turnirju v Varaždinu, kjer so se pomerili z najboljšimi kegljači Varaždina in Zagreba. Na tem tekmovanju so dosegli dobre rezultate in so bili tudi nagajeni. Pomerili so se tudi večkrat z »Elektro« iz Varaždina, zabeležili so 4 zmage in en poraz. Za te dobre uspehe moramo vsekar pohvaliti tov. Gaberca, Horvata, Kukeca, Zidariča in Likavca.

TD »Sloga« razpolaga z dobrimi kegljači, ki bodo marsikateremu društvu zelo trd orehi.

Jo.

OBVESTILO

Kdor je našel 15. decembra t. l. na cesti od Dobrave do postaje Ormož žepno uro brez stekla, naj jo odda proti nagradi v upravi »Naše delo« v Ptuj'u. Z izdajo ure je oškodovan diljak IV. razreda gimnazije v Ptuj'u.

Prodaj pod ugodnimi pogoji 5 mesecev starega psa volčjaka. Naslov v upravi lista.

Dopisujte v „Naše delo“

DRUŠTVO ESPERANTISTOV V PTUJU JE IMELO PREDAVANJE

Člani in tečajniki Esperantskega društva v Ptuj'u so imeli 15. decembra t. l. na MLO v Ptuj'u predavanje v počastitev 90-letnice rojstva dr. L. Zamenhova, začetnika pomožnega jezika Esperanto. Udeleženci predavanja so si tudi ogledali esperantsko pošto, ki jo prejema društvo iz raznih držav, ki podpirajo širitev jezika Esperanto.

TEORIJA V ZADRUŽNI PRAKSI

Pri pitanju praščev je treba paziti na ekonomičnost krmil

Dipl. ing. Zorec Egon

Če hočemo pitati prašiče na gospodarski način, moramo imeti pred očmi dvoje: cilj ekonomičnosti in račun rentabilnosti. Pri prvem stremimo za tem, da s čim manj hrane v čim krajšem času dosežemo pri prašičih čim večji prirastek na telesni teži, torej čim več kvalitativnega mesa in masti. V drugem pa stremimo za pravilnim razmerjem (čim ugodnejšim) med vrednostjo krme (prvenstveno krepke), vrednostjo mladih prašičev, in vrednostjo pitanih svinj.

Povprečno vzeto je za prirastek 1 kg žive teže potrebnih 5 kg krepke krmne mešanice (85% žitnega zdroba in 15% beljakovin). Rentabilnost pa dosežemo za prirastek 1 kg žive teže je potrebnih 3,5 do 4 kg škrobne vrednosti. Kaj je prava zgradba škrobne vrednosti? Pod tem izrazom razumemo vrednost nekega krmila v pogledu tvorjenja masti v primeri s čisto škrobno moko. Ječmen ima škrobno vrednost 72 ali 83 (svinija izkoristi krmo 30 do 33% bolje kakor vol), kar pomeni, da predstavlja 100 kg ječmena pri tvorbi masti prav toliko vrednost kot 72 ali 83 kg škrobne moke. Iz 1 kg škrobne moke se tvori okrog 1/4 kg masti iz česar sledi, da 100 kg ječmena 72 odstonsno 84,4 — 18 kg tvor 20,7 kg te-

lesne masti. Škrobna vrednost je torej merilo za medsebojno primerjanje vrednosti različnih krmil. Na podlagi tega je možno izračunati tudi, kako drag je 1 kg škrobne vrednosti v raznih krmilih (škrobna vrednost je izračunana za vsa krmila).

Razumljivo je, da je prvi predpogoj za rentabilnost pitanja poleg krme in nege predvsem zdravje živali ter dednost dobrih lastnosti za pitanje. V naših krajih imamo pasme, s katerimi lahko dosežemo lepe uspehe. Med njimi so: nemška oplemenjena, štajerska bela, jorkširci ter mangolica, ki je izredno dober producent masti.

Pri pitanju prašičev zasledujemo torej cilj pridobitve mesa in masti. Po približno treh mesecih starosti prašiče razdelimo, kakor pač usmerimo rejо. Prve začnemo takoj pitati, z drugimi pa gremo na pašo. Znano je, da je pašna za mlade živali velike važnosti (sonce, zrak, gibanje). Za svinje je najboljša pašna na detelišču, na črni detelji z laško ljulko. Računamo, da 1 ha pašo zadostuje za 10 do 15 kom. prašičev v starosti od 3 do 6 mesecev. Onim prašičem, ki jih začnemo po šestih mesecih pitati, dodajamo poleg pašne še beljakovine. Deteljno pašo zelo vredno živila za mast, z druge

strani pa ima vpliv na povečanje sposobnosti pitanja. Svinje, ki jih čez poletje pasemo, se lahko in poceni spitaio. Take svinje rade žo, ker se z uživanjem balastne hrane poveča prebavni trakt ter, je takorekoč ves prebavni aparat pripravljen k večji aktivnosti in zato lažje prebavlja hrano. To je posebno važno tam, kjer se za pitane ne uporabljajo krepka krmila, temveč samo pridelana krmila (krompir, repa, pesa). Če pa pašna ni mogoča, je treba svinje na vsak način spustiti vsaj na tekališče, da se razgibljajo in da dobijo dovolj svežega zraka. Lahko pa pašo nadomestimo s krmiljenjem zrezane zelene krme — detelje — lucerne, kar seveda pomenjuje pitanje, obenem pa zboljša kvaliteto mesa. Poskusi so pokazali, da pridobi svinja na pašo dnevno 333 gr telesne teže, s krmiljenjem z zeleno krmo v hlevu, pa le 277 gr.

Zelo važen je prehod od pašne na krmo v hlevu. Ta prehod naj traja vsaj en teden, ker nagel prehod povzroča lahko velike motnje v prebavi, večkrat tudi strupeno obolenje srca. Bolezen se po zunanjih znakih česte zamenja z rdečico, vendar je med to boleznijo in rdečico razlika. Pri rdečici je utrip srca povečan, pri tej bolezni pa je obratno.

Velike važnosti je, da dobe mlade živali v zadostni meri beljakovine, ker so te osnovne važnosti za rast ter tvorbo mesa. Za mlade živali uporabljamo one, v katerih je razmerje med beljakovini in celulozo približno 1:1,2 (1 del beljakovin in 1,2 del celuloze). V začetku je krma v razmerju 1:1, v prihodnjem pa 1:1,2 (1 del

del beljakovin in 12 delov ogljikovih hidratov), ker vemo, da se iz beljakovin tvori meso, iz ogljikovih hidratov pa mast. Iz tega sledi, da je negospodarsko, če pri krmiljenju za mast preveč uporabljamo krmila z beljakovinami, ker so ta draga in ker se ne izkoristijo popolnoma. Neekonomično pa je tudi, če pitamo mlade svinje z ogljikovimi hidrati, ker tudi ne izkoristijo ogljikovih krmil do čela, dokler rastejo. Za mastne pitance je najbolje vzeti svinje v starosti okrog enega leta. Pri teh rabimo visoko prehrabno razmerje 1:10 ali 1:12.

Nekateri trdijo, da dolge svinje bolje uspevajo, da torej bolje izkoristajo krmo kakor kratke. V sev. evropskih deželah so izvedli vrsto poizkusov v tem in prišli do zaključkov, da 93 cm dolga svinja porabi za 1 kg prirastka 3,22 krmnih edinic, svinja pa, ki ima dolžino 87 cm, 3,41 krmnih edinic. Ena krmna edinica je enaka 1 kg ječmena srednje kakovosti ali 0,70 kg škrobne vrednosti. Vidimo torej, da kratke svinje porabijo več krmnih edinic kakor dolge, da torej imajo večjo sposobnost za tvorbo masti, kakor dolge in da mastne svinje porabijo več krme za 1 kg telesne teže kakor suhe.

Čim starejše so svinje, tem več krme rabijo. Pri 5 mesecih starosti rabj svinja ves dan 3,27 krmne edinice, pri 7 mesecih 3,54, pri 8 mesecih pa 4,11 krmne edinice.

Najvažnejše krmilo za svinje je v naših krajih krompir. Datema za kuhanega ali parjenega, nikakor pa ne surovega. Dakega je pokazalo, da je krmiljenje s